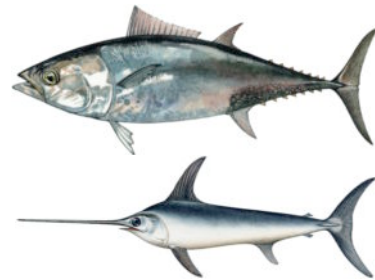

ΜΙΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΕΚΚΛΗΣΗ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΝΟΣ
ΑΠΟ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΟΧΥΡΑ ΤΟΥ
ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΟΥ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ
ΚΟΙΝΟΥ ΔΕΛΦΙΝΙΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
ΤΟΥ ΤΟΝΟΥ ΚΑΙ
ΑΛΛΩΝ ΕΙΔΩΝ ΤΗΣ
ΘΑΛΑΣΣΙΑΣ ΜΕΓΑΠΑΝΙΔΑΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ
ΤΑ ΙΧΘΥΟΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΣΕ
ΒΙΩΣΙΜΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΚΑΙ ΝΑ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΟΥΝ ΟΙ ΠΕΡΙΟΧΕΣ
ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΤΗΡΗΘΕΙ
Η ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑ
ΚΑΙ ΟΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΥ ΠΑΡΕΧΕΙ

ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ
ΑΛΙΕΙΑΣ ΣΕ ΜΙΑ ΠΕΡΙΟΧΗ
NATURA 2000

Την έκκληση υπογράφου

	Alnitak Marine Research Centre	Ισπανία
	Blue World Institute of Marine Research and Conservation	Κροατία
	Cetacean Alliance	Διεθνής οργανισμός
	CIRCE Conservation Information and Research on Cetaceans	Ισπανία
	Delphis Mediterranean Dolphin Conservation	Ιταλία
	MOM Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας	Ελλάδα
	Morigenos Marine Mammal Research and Conservation Society	Σλοβενία
	Oceana	Διεθνής οργανισμός
	OceanCare	Ελβετία
	Ινστιτούτο Κητολογικών Ερευνών Πέλαγος	Ελλάδα
	Tethys Research Institute	Ιταλία
	WDCS The Whale and Dolphin Conservation Society	Διεθνής οργανισμός
	WWF Ελλάς	Ελλάδα

Αυτή η έκκληση για δράση είναι σύμφωνη με το πνεύμα των υποδείξεων του Μεσογειακού Σχεδίου Δράσης της UNEP, και των επιτακτικών εκκλήσεων για την διατήρηση των μεσογειακών κοινών δελφινιών, που έγιναν από τα Κράτη-Μέλη του Συμφώνου UNEP/CMS για την Διατήρηση των Κητωδών στην Μαύρη Θάλασσα, στην Μεσόγειο Θάλασσα και στην Παρακείμενη Ατλαντική Περιοχή (ACCOBAMS), που έχει επικυρωθεί και από την Ελλάδα.

Αυτή η έκκληση έχει υιοθετηθεί από τους παρακάτω ειδικούς:

Giuseppe Notarbartolo di Sciara, Ph.D.

Πρόεδρος Επιστημονικής Επιτροπής της ACCOBAMS (Συμφωνία UNEP/CMS για την Διατήρηση των Κητωδών στην Μαύρη Θάλασσα, την Μεσόγειο Θάλασσα και την Συγκείμενη Ζώνη του Ατλαντικού)

Τοπικός Συντονιστής για την Μεσόγειο στην Παγκόσμια Επιτροπή της IUCN για τις Προστατευόμενες Περιοχές – Θαλάσσιο περιβάλλον

Randall R. Reeves, Ph.D.

Πρόεδρος της Ομάδας Ειδικών για τα Κητώδη της IUCN – Επιτροπή για την Επιβίωση των Ειδών

Σύνοψη

Η επιστημονική έρευνα έδειξε ότι η υπεραλίευση προκάλεσε καταστροφή του οικοσυστήματος στα νερά ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από το νησί Κάλαμος – μια περιοχή Natura 2000.

Αυτό οδήγησε στην κατάρρευση και τον μαρασμό της θαλάσσιας μεγαπανίδας, στην οποία συμπεριλαμβάνονται τα κοινά δελφίνια που παλαιότερα ήταν άφθονα.

Διεθνείς και Ελληνικές μη κυβερνητικές οργανώσεις ένωσαν τις δυνάμεις τους για να καλέσουν για επείγοντα διαχειριστικά μέτρα των αλιευτικών δραστηριοτήτων, τα οποία μπορούν να οδηγήσουν στην ανάνηψη του οικοσυστήματος, στην προστασία της βιοποικιλότητας, στην διατήρηση των ιχθυοαποθεμάτων και στην βιωσιμότητα της αλιείας στην περιοχή.

Το μεσογειακό κοινό δελφίνι

Το βραχύρυγχος κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*) αποτελούσε κάποτε το πιο κοινό είδος κητώδους στην Μεσόγειο, όμως στη διάρκεια των τελευταίων 30-40 ετών ο πληθυσμός του συρρικνώθηκε σε όλη τη Μεσόγειο. Τα αίτια αυτής της γενικής συρρίκνωσης δεν έχουν κατανοηθεί πλήρως, ωστόσο πιστεύεται ότι περιλαμβάνουν τη εξάντληση της τροφής λόγω της υπεραλιείωσης, την παγίδευση σε αλιευτικά εργαλεία και την υποβάθμιση του ενδιαιτήματος.

Ο προσδιορισμός της κατάστασης του πληθυσμού του Μεσογειακού κοινού δελφινιού τέθηκε ως προτεραιότητα σε παρελθόντα σχέδια δράσης για τα κητώδη της Επιτροπής για την Επιβίωση των Ειδών της IUCN (Perrin 1988, Reeves & Leatherwood 1994). Το Σχέδιο Δράσης 2000-2010 της IUCN για τα κητώδη παγκοσμίως σημείωσε ότι ο αριθμός των κοινών δελφινιών είχε μειωθεί δραματικά στην κεντρική και ανατολική Μεσόγειο και υπογράμμισε ότι υπήρχε επείγουσα ανάγκη για δράσεις προστασίας, ώστε να αποφευχθεί η εξαφάνιση του είδους σε αυτή την περιοχή της εξάπλωσής του (Reeves *et al.* 2003).

- ♦ Το **2003** ο μεσογειακός πληθυσμός των κοινών δελφινιών κατατάχθηκε ως **Κινδυνεύων** στην Κόκκινη Βίβλο των Απειλούμενων Ειδών της IUCN.
- ♦ Το **2004** η ACCOBAMS παρουσίασε ένα αναλυτικό 90-σέλιδο Σχέδιο Προστασίας του Μεσογειακού κοινού δελφινιού. Το Σχέδιο «έτυχε θερμότατης υποδοχής» από την 2η Συνάντηση των Μερών της ACCOBAMS (Απόφαση 2.20).
- ♦ Το **2005** ο μεσογειακός πληθυσμός των κοινών δελφινιών εντάχθηκε στο **Παράρτημα I και II** της Σύμβασης για την Διατήρηση των Μεταναστευτικών Ειδών (Σύμβαση Βόννης – CMS). Ο πληθυσμός είχε ήδη συμπεριληφθεί στο Παράρτημα II, αλλά η ένταξη αυτή – που πριν αφορούσε στον «πληθυσμό της δυτικής Μεσογείου» - επεκτάθηκε για να καλύψει το σύνολο του μεσογειακού πληθυσμού των κοινών δελφινιών. Επίσης το **2005** η Επιστημονική Επιτροπή της ACCOBAMS συνέστησε την άμεση οικονομική και θεσμική υποστήριξη εστιασμένων προγραμμάτων μικρής κλίμακας για την προστασία του κοινού δελφινιού.
- ♦ Το **2007** η 3^η Συνάντηση των Μερών της ACCOBAMS εξέφρασε «βαθιά ανησυχία για το γεγονός ότι παρά τα ισχυρά επιστημονικά τεκμήρια, παρά τον στρατηγικό σχεδιασμό, την επανειλημμένη έκφραση ανησυχίας και τις συστάσεις, μεταξύ άλλων της Επιστημονικής Επιτροπής και των άμεσα σχετιζόμενων Εταίρων της ACCOBAMS, **δεν έχει αναληφθεί επαρκής δράση, που να εξασφαλίζει την ανάνηψη των κοινών δελφινιών στην περιοχή**». Τα Μέρη της ACCOBAMS κλήθηκαν να εφαρμόσουν επείγοντως το σχέδιο διατήρησης των κοινών δελφινιών και να ενσωματώσουν σχετικές δραστηριότητες στα εθνικά τους σχέδια δράσης. Η Γραμματεία της ACCOBAMS κλήθηκε να διαβιβάσει την διεθνή ανησυχία για τα κοινά δελφίνια στις διευθύνσεις περιβάλλοντος και αλιείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και να απαιτήσει **την ένταξη του κοινού δελφινιού στο Παράρτημα 2 της Οδηγίας για τα Ενδιαιτήματα** (Απόφαση 3.17).

Η συρρίκνωση του πληθυσμού των κοινών δελφινιών και άλλων ειδών της θαλάσσιας μεγαπανίδας ανατολικά της Λευκάδας

Η θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Λευκάδας στη δυτική Ελλάδα – Τόπος Κοινοτικής Σημασίας Natura 2000 – είναι μία από τις τελευταίες περιοχές στην κεντρική Μεσόγειο, όπου συναντώνται κοινά δελφίνια.

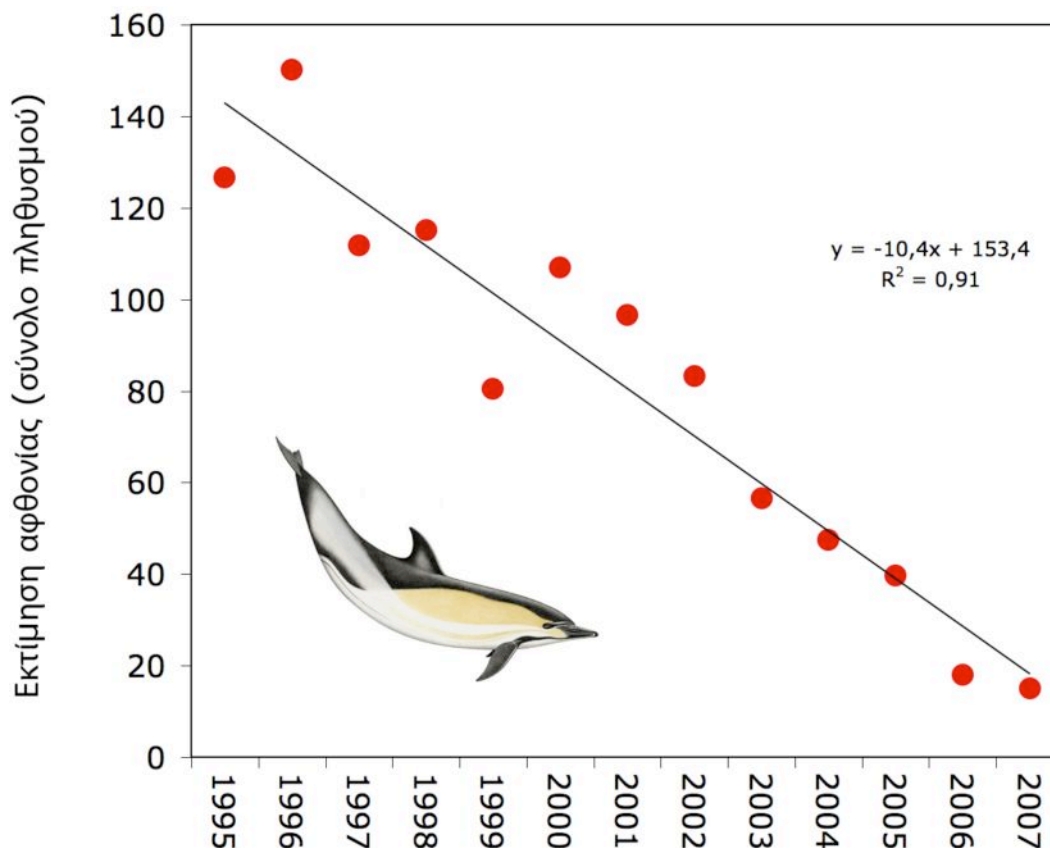
Το 2002 η ACCOBAMS αναγνώρισε ότι είναι επείγον να αναπτυχθούν και εφαρμοστούν πιλοτικές δράσεις προστασίας και διαχείρισης για την διατήρηση του ενδιαφέροντος των κοινών δελφινιών στην περιοχή. Η θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο αναγνωρίστηκε ως **περιοχή υψηλής σημασίας προστασίας** από το Σχέδιο Προστασίας του Μεσογειακού κοινού δελφινιού (ACCOBAMS, 2004).

Η σημασία της προστασίας των κοινών δελφινιών στην θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο υπογραμμίστηκε και στο Σχέδιο Δράσης 2000-2010 της IUCN για τα κητώδη παγκοσμίως.

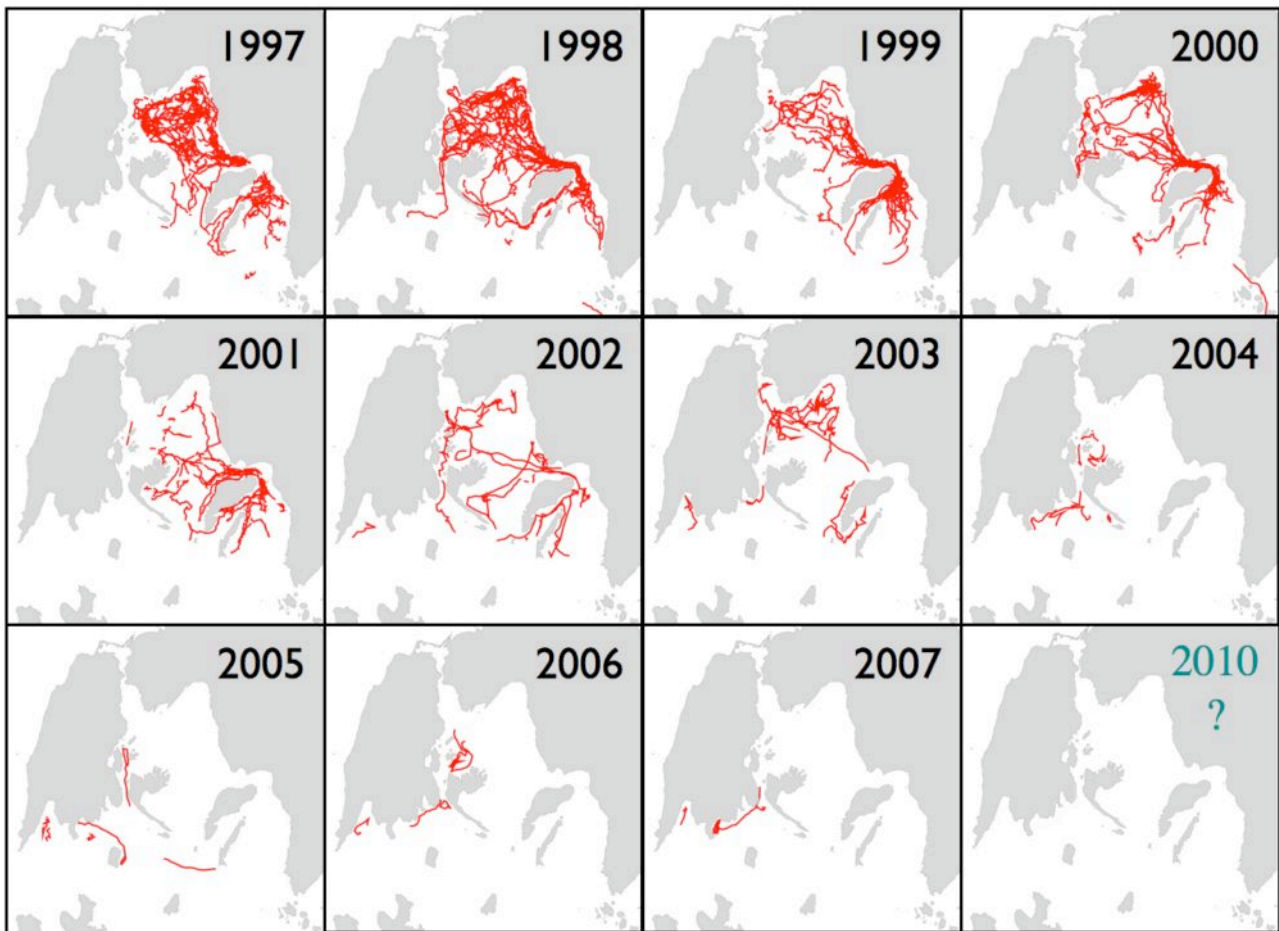
Παρ' όλες αυτές τις αποφάσεις, **ο άμεσος κίνδυνος ολοκληρωτικής εξαφάνισης** των κοινών δελφινιών από την περιοχή πιστοποιήθηκε από εντατική επιστημονική έρευνα.

Ο αριθμός των κοινών δελφινιών έπεσε από **150** σε **15** μέσα σε δέκα χρόνια.

Τάση της αφθονίας των κοινών δελφινιών στην θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο την περίοδο 1995-2007:

Η καταγραφή της παρουσίας κοινών δελφινιών στην θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από το νησί Κάλαμος την περίοδο 1997-2007 (κόκκινες γραμμές¹) υποδηλώνουν την έκταση της συρρίκνωσης του πληθυσμού:

Η παρατηρούμενη αρνητική τάση δεν μπορεί να θεωρηθεί συνέπεια μετανάστευσης ή μετακινήσεων ευρείας κλίμακας των κοινών δελφινιών. Αυτή η περιοχή ήταν ένας από τους τελευταίους θύλακες πυκνής παρουσίας στην δυτική και ανατολική Μεσόγειο, και δεν υπάρχει καμιά αναφορά κοινών δελφινιών στις γύρω περιοχές, παρ' όλη την σημαντική προσπάθεια αναζήτησης από διάφορες ερευνητικές ομάδες, με πορείες δεκάδων χιλιάδων χιλιομέτρων που καλύπτουν μεγάλο τμήμα του ανατολικού Ιονίου καθώς και την θαλάσσια περιοχή της δυτικής Πελοποννήσου. Τα κοινά δελφίνια είναι σπάνια ή απόντα στην γειτονική κεντρική Μεσόγειο που έχει εξερευνηθεί ως τώρα, συμπεριλαμβανομένης της Ελληνικής Τάφρου, άλλων παράκτιων και πελαγικών τμημάτων του Ιονίου και της Αδριατικής θάλασσας, με μόνη εξαίρεση τον Κορινθιακό κόλπο όπου υπάρχουν ακόμη λίγα κοινά δελφίνια.

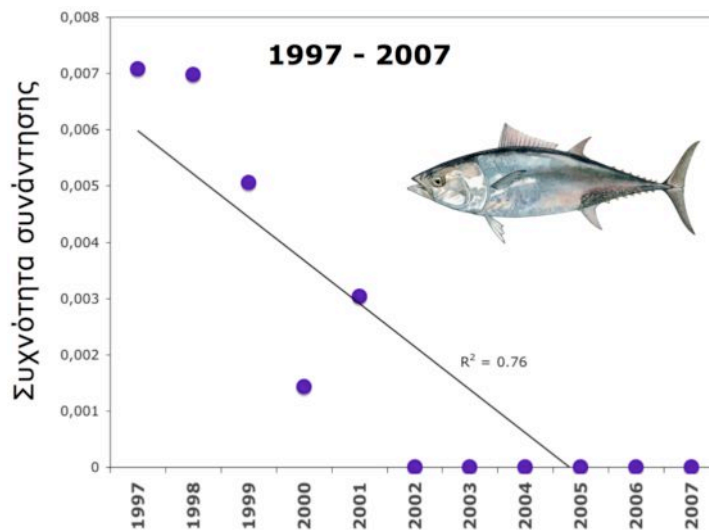

Αντίστροφη μέτρηση / Σώστε τη βιοποικιλότητα

Η επιστημονική έρευνα καταδεικνύει τον υψηλότερο κίνδυνο εξαφάνισης των κοινών δελφινιών σε τοπικό επίπεδο στο πολύ άμεσο μέλλον, αν δεν ληφθούν επείγοντως μέτρα διαχείρισης της αλιείας.

¹ Πορείες ερευνητικών σκαφών με GPS, που ακολουθούσαν από κοντά κοπάδια κοινών δελφινιών, χρησιμοποιούμενες ως μέτρο της σχετικής αφθονίας των κοινών δελφινιών στην περιοχή. Η προσπάθεια αναζήτησης ήταν ομοιογενώς κατανομημένη στη διάρκεια της μελέτης.

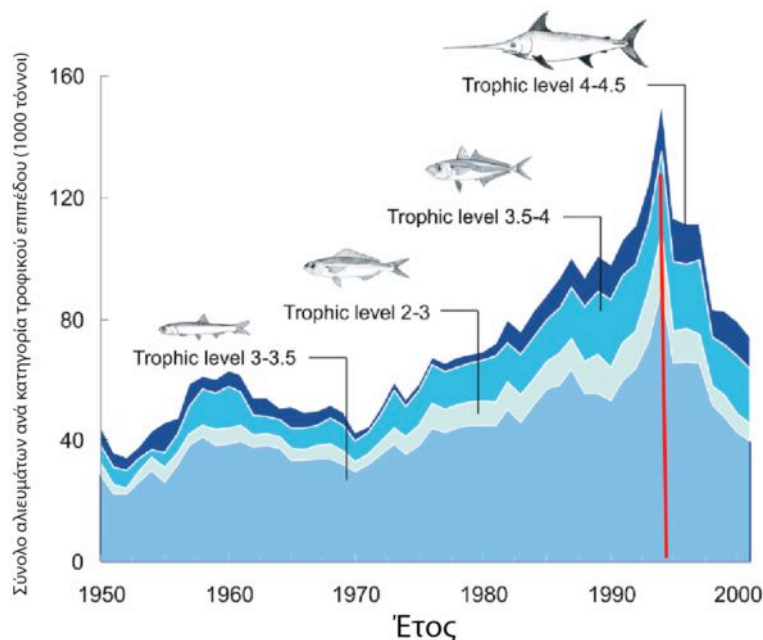
Οι παρατηρήσεις μεγάλων τόνων μειώθηκαν δραματικά ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο:

Γιατί μειώθηκαν τα κοινά δελφίνια και οι τόνοι;

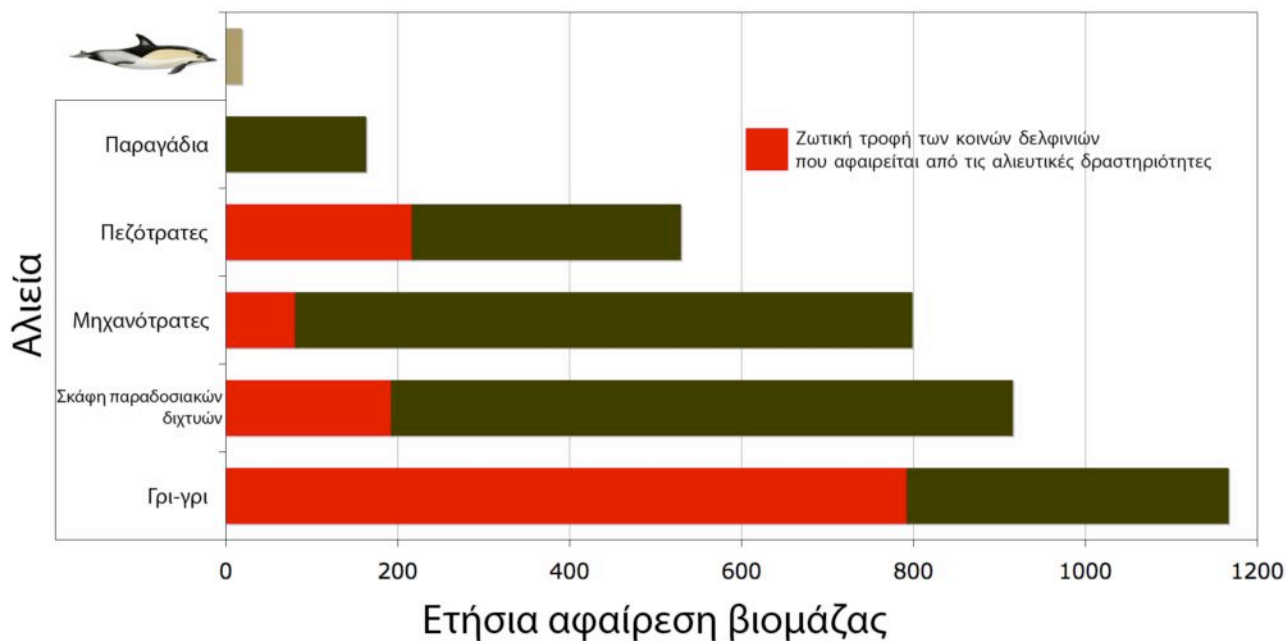
Τα δεδομένα δείχνουν ότι η συρρίκνωση του πληθυσμού των κοινών δελφινιών και του τόνου προκλήθηκε κυρίως από την **εξάντληση της τροφής** λόγω **υπεραλίευσης**. Η επίπτωση της αλιείας στο τοπικό οικοσύστημα ήταν τεράστια και οδήγησε σε σημαντική καταστροφή του οικοσυστήματος και σε απώλεια βιοποικιλότητας.

Η ποσότητα των αλιευμάτων στην Ελλάδα αυξανόταν μέχρι το 1994 λόγω του εκσυγχρονισμού και της γεωγραφικής εξάπλωσης της αλιείας την περίοδο εκείνη. Ωστόσο, **η τάση μείωσης από τα μέσα της δεκαετίας του 90** υποδηλώνει ότι αυτοί οι παράγοντες έπαψαν να επιδρούν και η αλιεία έγινε **μη βιώσιμη** (Papathanassiou & Zenetos 2005, Stergiou *et al.* 2007a,b).

Η λειτουργία του οικοσυστήματος βλάφθηκε σοβαρά από την υπεραλιείωση και η βιωσιμότητα της αλιείας βρίσκεται σε κίνδυνο.

Η συνολική βιομάζα των ψαριών που αφαιρέθηκε από τα κοινά δελφίνια και τις αλιευτικές δραστηριότητες στα ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο το 2007. Το κόκκινο τμήμα των ράβδων του γραφήματος αντιπροσωπεύει την ποσότητα της ζωτικής τροφής των κοινών δελφινιών καθώς και άλλων μεγάλων θηρευτών όπως ο τόνος και ο ξιφίας, που αφαιρεί η αλιεία:

Η μεγαλύτερη επίπτωση προκαλείται από ένα σχετικά **μικρό αριθμό σκαφών μέσης αλιείας**, τα **γρι-γρι**. Οι μηχανότρατες και οι βιντζότρατες είναι επίσης λίγες, αλλά είναι γνωστό ότι προκαλούν σημαντική βλάβη στο οικοσύστημα.

Σύνθεση του αλιευτικού στόλου και αριθμός σκαφών που επιχειρούν ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο:

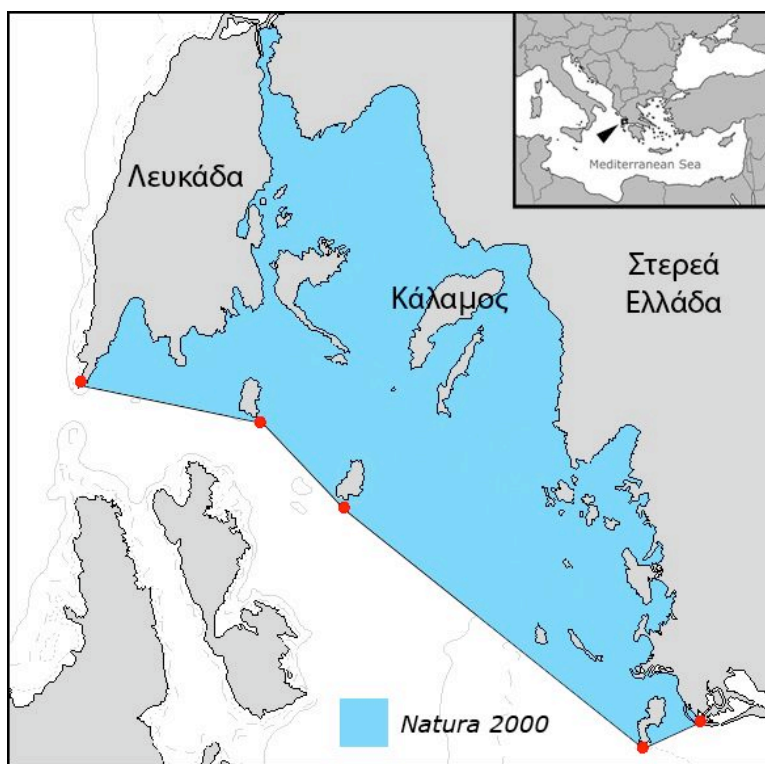
Είδος σκάφους	Μέσος αριθμός ενεργών σκαφών	Σύνολο στόλου
Γρι-γρι (12-25m)	10	12
Βιντζότρατες (8-12m)	24	24
Μηχανότρατες (20-25m)	7	9
Σκάφη στατικών διχτύων (4-12m)	175	213
Παραγάδια (5-10m)	31	50

Τα αναγκαία μέτρα προστασίας

Η θαλάσσια περιοχή ανατολικά της Λευκάδας και γύρω από τον Κάλαμο είναι σημαντική **περιοχή αναπαραγωγής** κοπαδιών επιπελαγικών ψαριών (Somarakis *et al.* 2000, 2006a,b) και συγκέντρωσης γόνου μπακαλιάρου (Politou *et al.* 2006), γεγονός που καθιστά αυτόν τον Τόπο Κοινοτικής Σημασίας **Natura 2000** υποψήφιο για ειδική προστασία με βάση τις Ευρωπαϊκές ρυθμίσεις για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων της Μεσογείου.

Εκτός από τα κοινά δελφίνια, η περιοχή φιλοξενεί και μια μόνιμη κοινότητα **ρινοδέλφινων** *Tursiops truncatus*. Απειλούμενα είδη όπως η **μεσογειακή φώκια** *Monachus monachus* και η **θαλάσσια χελώνα** *Caretta caretta* παρατηρούνται τακτικά. Όλα αυτά τα είδη περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της **Οδηγίας για τα Ενδιαίτηματα**.

Για να μειωθεί η ισχύουσα υπερεκμετάλλευση, για να προστατευθεί η τοπική βιοποικιλότητα, για να εξασφαλιστούν στο διηνεκές οι υπηρεσίες που προσφέρει το οικοσύστημα, για να επιτευχθεί η βιωσιμότητα της αλιείας και για να δοθεί η ευκαιρία στην απειλούμενη θαλάσσια μεγαπανίδα να επιβιώσει, χρειάζονται μέτρα διαχείρισης της αλιείας.

Η **περιοχή Natura 2000 GR2220003²** ανήκει στην Διοικητική Περιφέρεια των Ιονίων Νήσων, Νομαρχία Κεφαλλονιάς.

«Η γεωμορφολογία των ακτών αυτών των νησιών δημιουργεί ποικιλία ενδιαιτημάτων για την θαλάσσια και χερσαία χλωρίδα και πανίδα. Στα προφυλαγμένα νερά του αρχιπελάγους, σημαντικά είδη θαλάσσιων θηρευτών που βρίσκονται στην κορυφή της τροφικής αλυσίδας είναι μόνιμα ή κοινά, υποδεικνύοντας τον βιολογικό πλούτο της περιοχής.»

(Από το «Natura 2000 στην Ελλάδα» <http://www.minenv.gr/1/12/121/12103/viotopoi/e2220003.html>)

² Απόφαση της Επιτροπής 19 Ιουλίου 2006, σε συνέχεια της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 92/43/ΕΕΚ, κατάλογος των Τόπων Κοινοτικής Σημασίας για την μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή (ανακοινωθείσα υπό το έγγραφο με αριθμό C(2006) 3261) (2006/613/ΕΚ). Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 259/1 της 21.9.2006.

Τι μπορεί να γίνει

Κάνοντας αναφορά στον **Ευρωπαϊκό Κανονισμό (EC) Νο 1967/2006³** σχετικά με μέτρα διαχείρισης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο Θάλασσα

και θεωρώντας ότι **μέτρα διαχείρισης της αλιείας σε «Περιοχές Natura 2000» είναι δυνατά στα πλαίσια της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής**

συστήνουμε την επείγουσα ανάληψη δράσης σε αυτήν την **Περιοχή Natura 2000**, που να περιλαμβάνει:

- 1) Αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας και του Κανονισμού 1967/2006 και επιβολή κατάλληλων προστίμων για την παράνομη αλιεία.
- 2) Άμεσους χρονικούς περιορισμούς στα γρι-γρι και τις μηχανότρατες, ώστε να εξασφαλιστεί ότι αυτές οι μέθοδοι αλιείας είναι απολύτως βιώσιμες και δεν βλάπτουν το οικοσύστημα και την βιοποικιλότητα του, και τους απειλούμενους πληθυσμούς των δελφινιών (άμεσα ή έμμεσα). Επιπλέον της υπάρχουσας νομοθεσίας, στην συγκεκριμένη περιοχή η αλιεία με γρι-γρι θα πρέπει να επιτρέπεται Μάιο με Οκτώβριο και η αλιεία με μηχανότρατα Νοέμβριο με Μάρτιο.
- 3) Εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 1967/2006, που απαιτεί την απαγόρευση της βιντζότρατας από την 31η Μαΐου 2010. Είναι γνωστό ότι η βιντζότρατα καταστρέφει τα οικοσυστήματα και έχει απαγορευτεί στις περισσότερες χώρες της ΕΕ.
- 4) Υιοθέτηση μεγαλύτερου μεγέθους ματιού από τα σκάφη παράκτιας αλιείας που χρησιμοποιούν στατικά δίκτυα, από αυτό που χρησιμοποιείται τώρα (τουλάχιστον 20-22 χιλ. πλευράς ματιού επί του παρόντος), προκειμένου να αυξηθεί η επιλεκτικότητα τους.
- 5) Η τρέχουσα αλιευτική ικανότητα στη περιοχή δεν θα πρέπει να αυξηθεί.
- 6) Περιορισμούς στην ερασιτεχνική αλιεία, η οποία θα πρέπει να ρυθμιστεί προσεκτικά, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις της στο οικοσύστημα, βάσει της υπάρχουσας επιστημονικής γνώσης.

³ Ευρωπαϊκός Κανονισμός (EC) Νο 1967/2006 της 21^{ης} Δεκεμβρίου 2006, που τροποποιεί τον Κανονισμό (EEC) Νο 2847/93 και καταργεί τον Κανονισμό (EC) Νο 1626/94, καθώς και τα Παραρτήματα του (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 409 της 30^{ης} Δεκεμβρίου 2006).

Η πρόκληση της εφαρμογής και τα οφέλη των διαχειριστικών μέτρων

Η λήψη μέτρων διαχείρισης της αλιείας σε «Περιοχές Natura 2000» είναι δυνατή στα πλαίσια της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Τα Κράτη-Μέλη μπορούν να λάβουν μέτρα χωρίς διακρίσεις, ώστε να ελαττώσουν την επίδραση της αλιείας στην προστασία του θαλάσσιου οικοσυστήματος μέσα στην ζώνη των 12 ναυτικών μιλίων από τις ακτές τους (στην περίπτωση της Ελλάδας 6 ναυτικά μίλια).

Η απαγόρευση της βιντζότρατας από την 31^η Μαΐου 2010, που απαιτεί ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 1967/2006 δεν θα προκαλέσει σοβαρά κοινωνικά ή οικονομικά προβλήματα, αφού η περίοδος αλιείας με βιντζότρατα είναι ήδη περιορισμένη στους έξι μήνες τον χρόνο. Στην διάρκεια του υπόλοιπου έτους οι χρήστες της βιντζότρατας συνήθως ψαρεύουν με στατικά δίκτυα. Η επιβολή της απαγόρευσης θα έχει συνεπώς ως αποτέλεσμα αυτά τα σκάφη (που είναι 24) να ψαρεύουν με στατικά δίκτυα όλο το χρόνο. Οποιαδήποτε απώλεια εισοδήματος μπορεί να αντισταθμιστεί μερικώς με την αύξηση των αλιευμάτων που θα προκύψουν από την προοδευτική επανάκαμψη των τοπικών ιχθυοαποθεμάτων.

Για να αποφευχθεί η περαιτέρω καταστροφή του οικοσυστήματος και η απώλεια της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και αναμένοντας τον σχεδιασμό μέτρων μακροχρόνιας διαχείρισης, οι Ελληνικές αρχές θα μπορούσαν να υιοθετήσουν Μέτρα Εκτάκτου Ανάγκης στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2371/2002 (Άρθρα 7 και 8). Μέτρα Εκτάκτου Ανάγκης θα μπορούσαν επίσης να υιοθετηθούν μέσω Προεδρικών Διαταγμάτων ή Υπουργικών Αποφάσεων (νομοθετικό πλαίσιο που περιγράφεται στον Νόμο 420/70, όπως τροποποιήθηκε από τον νόμο 1740/87).

Στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας (Κανονισμός 1198/2006) υπάρχουν δυνατότητες όπως η χρηματοδότηση μέτρων που περιλαμβάνουν την προσωρινή παύση κάποιων αλιευτικών δραστηριοτήτων ή την αύξηση επιλεκτικότητας αλιευτικών εργαλείων. Αυτά τα μέτρα μπορούν να υιοθετηθούν αν η Ελληνική Κυβέρνηση τα προτείνει στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007 - 2013.

Εναλλακτικές ευκαιρίες ή/και αποζημιώσεις μπορούν να προσφερθούν στους αλιείς που θα υποχρεωθούν να αφήσουν την εργασία τους. Μία δυνατότητα που πρέπει να διερευνηθεί είναι αυτή του αλιευτικού τουρισμού, κάτι το οποίο προϋποθέτει όμως τροποποιήσεις στη σχετική νομοθεσία.

Σημαντικότερη κρίνεται και η ανάγκη χαρτογράφησης και προστασίας των λιβαδιών Ποσειδωνίας και των περιοχών με ασβεστοφυκικούς βυθούς με κοραλλιοειδή ερυθροφύκη, την λεγόμενη «τραγάνα», βάσει του Κανονισμού 1967/2006.

Συνεπώς, όλες οι πλευρές μπορούν να βγουν ωφελημένες και υπάρχει η ευκαιρία να δημιουργηθεί ένα θετικό παράδειγμα για το πως οι Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί μπορούν να εφαρμοστούν αποτελεσματικά για να επιλύσουν ένα ειδικό και καλά τεκμηριωμένο περιβαλλοντικό και κοινωνικό-οικονομικό πρόβλημα.

Τα οφέλη από τις διαχειριστικές δράσεις που προτείνονται περιλαμβάνουν:

1) Την βιωσιμότητα της αλιείας

2) Την προστασία μια σημαντικής περιοχής αναπαραγωγής ψαριών

3) Την ανάνηψη του οικοσυστήματος

4) Αυξημένη βιοποικιλότητα και υπηρεσίες οικοσυστήματος

5) Αυξημένη αισθητική και πολιτιστική αξία στην περιοχή

6) Αυξημένες ευκαιρίες για βιώσιμο οικοτουρισμό, όπως ο παράκτιος αλιευτικός τουρισμός.

Σχετικά με το δίκτυο Natura 2000 στο θαλάσσιο περιβάλλον

(Προσαρμοσμένο από: http://ec.europa.eu/fisheries/cfr/management_resources/environment/natura_2000_en.htm)

Το Natura 2000 είναι ένα δίκτυο περιοχών προστασίας της φύσης σε Ευρωπαϊκή κλίμακα, που δημιουργήθηκε υπό την Οδηγία για τα Ενδιαιτήματα (92/43/ΕΕΚ) και την Οδηγία για τα Πουλιά 79/409/ΕΕΚ. Ο σκοπός του δικτύου είναι να εξασφαλίσει την μακροχρόνια επιβίωση των πιο πολύτιμων και απειλούμενων ειδών και ενδιαιτημάτων της Ευρώπης.

Η ευθύνη για την πρόταση περιοχών Natura 2000 ανήκει σε κάθε Κράτος Μέλος.

Οι περιοχές Natura 2000 δεν προορίζονται να είναι αναγκαστικά περιοχές «απόλυτης προστασίας», αλλά περιοχές όπου απαιτείται αειφορική χρήση των φυσικών πόρων με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον. Για τον λόγο αυτό μπορεί να απαιτούνται ειδικά μέτρα διαχείρισης της αλιείας με στόχο την προστασία εκείνων των ειδών και των ενδιαιτημάτων για χάρη των οποίων η περιοχή εντάχθηκε στο δίκτυο. Τα μέτρα διαχείρισης της αλιείας σε αυτές τις περιοχές θα πρέπει να αποφασιστούν στο πλαίσιο της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές της αναλογικότητας και της απουσίας διακρίσεων.

Λεπτομέρειες σχετικά με την εγκαθίδρυση ενός θαλάσσιου δικτύου περιοχών προστασίας υπό το καθεστώς Natura 2000 υπάρχουν στις Οδηγίες για την εγκαθίδρυση του δικτύου Natura 2000 στο θαλάσσιο περιβάλλον. Εφαρμογή των Οδηγιών για τα Ενδιαιτήματα και τα Πουλιά.

Το εγχειρίδιο οδηγιών «Μέτρα για την αλιεία για θαλάσσιες περιοχές Natura 2000» έχει στόχο να διευκολύνει το έργο κάθε ενδιαφερόμενου μέρους και των αρχών των Κρατών Μελών όταν ετοιμάζουν και ζητούν μέτρα διαχείρισης της αλιείας υπό την Κοινή Αλιευτική Πολιτική.

Σχετική βιβλιογραφία

- Agazzi S., Bearzi G., Costa M., Bonizzoni S., Politi E. 2008. Abundance trend of short-beaked common dolphins in the eastern Ionian Sea: one of the least central Mediterranean stocks is vanishing. Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Cetacean Society. Egmond aan Zee, The Netherlands, 10-12 March 2008.
- Bearzi G. 2006. Preliminary report on the impact of fishing on common dolphins in the area of Kalamos, Greece (eastern Ionian Sea). 4th Meeting of the ACCOBAMS Scientific Committee. Monaco, 5-8 November 2006. 12 pp.
- Bearzi G. 2006. Priority Actions for the Conservation of short-beaked common dolphins in the Mediterranean Sea. 4th Meeting of the ACCOBAMS Scientific Committee. Monaco, 5-8 November 2006. 9 pp.
- Bearzi G. 2006. Short-beaked common dolphin *Delphinus delphis* (Mediterranean subpopulation). 2003 Assessment. Pp. 130-136 in Reeves R.R., Notarbartolo di Sciara G. (compilers and editors). The status and distribution of cetaceans in the Black Sea and Mediterranean Sea. IUCN Centre for Mediterranean Cooperation, Malaga, Spain.
- Bearzi G. 2007. The endangered Mediterranean common dolphins: is there anyone interested in their conservation? 3rd Meeting of the Parties to the Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area (ACCOBAMS), Dubrovnik, Croatia, 22-25 October, 2007. 3 pp.
- Bearzi G., Agazzi S., Gonzalvo Villegas J., Costa M., Bonizzoni S., Politi E., Piroddi C., Reeves R.R. 2008. Overfishing and the disappearance of short-beaked common dolphins from western Greece. *Endangered Species Research* 5:1-12.
- Bearzi G., Costa M., Photopoulos T. 2005. High human-related mortality of dolphins in the area of Kalamos, western Greece. A report to the Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and Contiguous Atlantic Area (ACCOBAMS). August 23rd, 2005.
- Bearzi G., Politi E., Agazzi S., Azzellino A. 2006. Prey depletion caused by overfishing and the decline of marine megafauna in eastern Ionian Sea coastal waters (central Mediterranean). *Biological Conservation* 127(4):373-382.
- Bearzi G., Politi E., Agazzi S., Bruno S., Costa M., Bonizzoni S. 2005. Occurrence and present status of coastal dolphins (*Delphinus delphis* and *Tursiops truncatus*) in the eastern Ionian Sea. *Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems* 15:243-257.
- Bearzi G., Politi E., Agazzi S., Bruno S., Costa M., Bonizzoni S., Gonzalvo J. 2005. The decline of short-beaked common dolphins *Delphinus delphis* in Eastern Ionian Sea coastal waters. P. 29 in K. Stockin, A. Vella and P.G.H. Evans. Proceedings of the Workshop "Common dolphins: current research, threats and issues". European Cetacean Society Newsletter Special Issue 45.
- Bearzi G., Reeves R.R. 2005. Where did the Mediterranean's common dolphin go? *Ecologia Mediterranea* 30(2):111-112.
- Bearzi G., Reeves R.R., Notarbartolo di Sciara G., Politi E., Cañadas A., Frantzi A., Mussi B. 2003. Ecology, status and conservation of short-beaked common dolphins (*Delphinus delphis*) in the Mediterranean Sea. *Mammal Review* 33(3):224-252.
- Frantzi A., Alexiadou P., Paximadis G., Politi E., Gannier A., Corsini-Foka M. 2003. Current knowledge of the cetacean fauna of the Greek Seas. *Journal of Cetacean Research and Management* 5:219-232.
- Gonzalvo J., Bearzi G., Agazzi S., Piroddi C. 2008. Fisheries and the decline of short-beaked common dolphins in western Greece. Proceedings of the 22nd Annual Conference of the European Cetacean Society. Egmond aan Zee, The Netherlands, 10-12 March 2008.
- Johnson C., Johnson G. 2008. Disappearing dolphins (Video documentary). Part 4 of the 5-piece series 'Whales of the Mediterranean Sea'. Produced by earthOCEAN - http://www.earthocean.tv/series/whalesmed_part4.html
- Papaconstantinou C., Caragitsou H., Panos T. 1985. Preliminary utilization of trawl survey data for hake (*M. merluccius*) population dynamics from the Western Greek waters. *FAO Fisheries Report* 345:87-92.
- Papaconstantinou C., Stergiou K. 1995. Biology and fishery of hake, *Merluccius merluccius* L., 1758, in the eastern Mediterranean. Pp. 149-180 in Alheit J., Pitcher T.J. (eds.) Hake: fisheries products and markets. Fish and Fisheries Series 15. Chapman & Hall, London.
- Papathanassiou E., A. Zenetos (eds) 2005. State of the Hellenic marine environment, Hellenic Centre for Marine Research, Athens, Greece.
- Perrin W.F. 1988. Dolphins, porpoises, and whales. An Action Plan for the conservation of biological diversity: 1988-1992. International Union for the Conservation of Natural Resources, Gland, Switzerland.

- Politi E., Bearzi M., Notarbartolo di Sciara G., Cussino E., Gnone G. 1992. Distribution and frequency of cetaceans in the waters adjacent to the Greek Ionian islands. *European Research on Cetaceans* 6:75-78.
- Politi E., Bearzi G. 2004. Evidence of decline for a coastal common dolphin community in the eastern Ionian Sea. *European Research on Cetaceans* 15:449-452.
- Politou C.Y., Chilari A., Dokos J., Kallianiotis A., Tserpes G., Peristeraki P. 2006. Identification of the nurseries of hake and deep-water pink shrimp in the Greek waters using trawl survey data. Working paper, STECF/SGMED-06-01 Sub-group meeting on Sensitive and Essential Fish Habitats in the Mediterranean, Rome 6-10 March 2006.
- Reeves R.R., Leatherwood S. 1994. Dolphins, porpoises and whales: 1994-1998. Action Plan for the conservation of cetaceans. IUCN/SSC Cetacean Specialist Group, Gland, Switzerland.
- Reeves R.R., Smith B.D., Crespo E., Notarbartolo di Sciara G. 2003. Dolphins, whales, and porpoises: 2000-2010 conservation action plan for the world's cetaceans. IUCN, Gland, Switzerland.
- Somarakis S., Ganias K., Siapatis A., Koutsikopoulos C., Machias A., Papaconstantinou C. 2006a. Spawning habitat and daily egg production of sardine (*Sardina pilchardus*) in the eastern Mediterranean. *Fisheries Oceanography* 15(4):281-292.
- Somarakis S., Machias A., Koutsikopoulos C., Maraveya E., Giannoulaki M, Tsimenides, N. 2000. Distribution of anchovy and its spawning grounds off the central Aegean and Ionian Seas. *Proceedings of the 6th Panhellenic Symposium on Oceanography and Fisheries* 2:94-98 (in Greek).
- Somarakis S., Tsianis D.E., Machias A., Stergiou K.I. 2006b. An overview of biological data related to anchovy and sardine stocks in Greek waters. Pp. 56-64 *in* M.L.D. Palomares, K.I. Stergiou, D. Pauly (eds.) *Fishes in databases and ecosystems*. Fisheries Centre Research Reports 14(4). Fisheries Centre, University of British Columbia.
- Stergiou K.I., Moutopoulos D.K., Tsikliras A.C. 2007a. Spatial and temporal variability in Hellenic marine fisheries landings. Pp. 141-150 *in* C. Papaconstantinou, A. Zenetos, V. Vassilopoulou, G. Tserpes (eds.) *State of Hellenic fisheries*. Hellenic Centre for Marine Research.
- Stergiou K.I., Moutopoulos D.K., Tsikliras A.C., Papaconstantinou C. 2007b. Hellenic marine fisheries: a general perspective from the National Statistical Service data. Pp. 132-140 *in* C. Papaconstantinou, A. Zenetos, V. Vassilopoulou, G. Tserpes (eds.) *State of Hellenic fisheries*. Hellenic Centre for Marine Research.

http://www.cetaceanalliance.org/call_gr/

Σχέδια: Massimo Demma

Μετάφραση από τα Αγγλικά στα Ελληνικά: Δρ. Αλέξανδρος Φραντζής